International Organisation for Economic and Social Development through Cooperation
www.fidesco.org

Marco van Zwetselaar, Marieke Dekker en hun zes kinderen verhuisden in 2012 naar Tanzania. In de jaren sindsdien hebben ze als neuroloog en bioinformaticus bijgedragen aan betere patiëntenzorg en de ontwikkeling van de medische wetenschap in Tanzania. Financiële steun aan het "Tanzania Project" van FIDESCO maakt dit al tien jaar mogelijk. Jouw gift maakt dat we dit werk kunnen voortzetten.

Marco van Zwetselaar, Marieke Dekker and their six children have lived in Tanzania since 2012. They work in a hospital as a neurologist and a bioinformatician. Financial support to FIDESCO's "Tanzania Project" has been indispensable for making this possible. Your continued support is much appreciated.

Juli 2022

Beste iedereen in Nederland en ver daarbuiten,

Net terug uit het ziekenhuis werk ik aan de nieuwsbrief als welkome afleiding van wat patiëntenadministratie - waarvoor ik mijn computer liever thuis laat staan. Onze dagelijkse route naar het ziekenhuis is de laatste maanden een soort hindernisbaan geworden - en dat in het regenseizoen! We moeten nu kriskras tussen de bonenplantjes op de akkers door over paadjes. Die sporen delen we dan ook nog met motorrijders met 1 tot 3 mensen achterop, om een indruk te geven van het koorddansen. De weg naar het ziekenhuis kan op dit moment alleen maar te voet omdat er een duiker geïnstalleerd wordt, en de weg hierdoor al weken afgesloten is. Het is de voornaamste aanrijroute vanuit het westen van het land, en ik vraag me af hoe veel levens de 15 minuten lange, moeilijk vindbare omrijdroute al gekost heeft.

In KCMC lopen we allemaal nog met maskers rond, is zo'n 10 tot 20 procent van de werknemers en bijna niemand van de patiënten gevaccineerd tegen corona, en wordt erover gesproken als iets vaag amusants uit een ver verleden. Als ik opper dat iets corona kan zijn, of dat iemand zich het beste kan laten vaccineren, krijg ik een glimlach en kijken mensen weg (patiënt, én arts). Mijn eigen poli is de enige informatiebron die ik heb, en ik denk dat mijn schaapjes het relatief goed doen met ongeveer een op vier of vijf gevaccineerde patiënten - misschien alleen al om de toorn van dokter Dekker niet te hoeven ondergaan. Het blijft een interessante werkplek hier.

Ik probeer nu dus mijn gedachten bij mijn computerwerk te houden met 7 logeetjes in huis, die in tentjes in de tuin slapen, of gewoon de hangmat of bank in beslag nemen. Het merendeel is net afgestudeerd aan UWC East Africa, en heeft moeite om vaarwel te zeggen na een heel bijzondere 2 jaar. Onze Oekraïense 'pleegzoon' is ook net vertrokken, en wat hebben we veel van elkaar geleerd. Hij gaat terug naar Europa waar zijn familie, gevlucht uit een bezette en beschoten stad, logeert in het vakantiehuisje van een andere 'pleegdochter' van ons in de Balkan. Het Russische meisje dat een jaar lager zit is zo bang om naar huis te gaan (en onderweg problemen te krijgen door haar nationaliteit, of niet meer terug te kunnen), dat ze hier in Moshi blijft. Het is de wereldpolitiek in een notendop.

Marieke met UWC EA leerlingen en collega's voor Marco's lab (vind de spelfout!)

Net als vorig jaar kwam ik er tot mijn schrik achter dat de studenten die het meest bij ons over de vloer kwamen uiteindelijk geen idee hadden van mijn eigen werkplek in het ziekenhuis, terwijl die werkplek zo veel bepaalt van ons leven. Dit gebeurde een jaar geleden ook, maar toen had ik onmiddellijk een goed excuus voor mijn nalatigheid, namelijk de beperkingen die iedereen van de school opgelegd kreeg of zichzelf oplegde. Maar dit jaar was daar al weinig meer van te

Met Marek op Kilimanjaro International Airport

merken. Géén excuus dus! Net als vorig jaar heb ik ze op de valreep in scrubs en een witte jas gehesen en hebben ze een dag meegelopen. De school en het ziekenhuis delen hun bestaan en zijn vanaf hun begin met elkaar verbonden, omdat International School Moshi (nu UWC East Africa) vroeger de ziekenhuisschool was. Nog steeds steunt de school het onderwijs aan de jonge patiënten die langdurig liggen opgenomen vanwege kanker, brandwonden of een dwarslaesie. De komst van studenten, die boeken voorlezen of Engelse les geven, is iets waar de patiënten de hele week naar kunnen uitkijken. Andersom is dit contact een onvergetelijke ervaring voor studenten die zich onmiddellijk bewust worden van het voorrecht gezond te zijn en voortreffelijk onderwijs te kunnen krijgen. Er zijn legio mogelijkheden om je als leerling vertrouwd te maken met het ziekenhuis en de patiënten, en de meeste van deze contacten zijn via ons. Wat mij opvalt is dat de studenten uit de hoge-inkomenslanden maar zelden aan deze activiteiten deelnemen. Het zijn vooral de Afrikaanse, Aziatische en Midden-Oosten studenten die affiniteit hebben met de interactie met patiënten, en bijvoorbeeld een muurschildering op de afdeling Kinder-oncologie verzorgen. De andere studenten kiezen van nature eerder projecten die te maken hebben met bijvoorbeeld cultuur of milieu. Natuurlijk is iedereen anders, en heeft

maar een minderheid van mensen op zo'n leeftijd wereldwijd aandacht voor zoiets als een ziekenhuis.

Toch treft de verdeeldheid in nationaliteiten tussen die activiteiten me als interessant, en als inspiratie om hierin verandering te brengen. Ik vind dit fascinerend, omdat sociale betrokkenheid en vertrouwdheid met ziekte en lijden duidelijk groter is in culturen waar dit dichterbij komt. Daar kunnen de studenten uit die andere landen niet veel aan doen, want gezondheidszorg is nu eenmaal beter zodat het echte lijden en dagelijkse zorg voor anderen (zoals voor familieleden) veel abstracter wordt. Als er iets mis gaat, bel je 1-1-2. In deze regio van anderhalf miljoen inwoners zijn er 8 ambulances, en niemand weet hoe je die snel zou moeten vinden als het nodig is. Als er een familielid intensieve zorg nodig heeft in Nederland, zijn er instellingen waar dat geleverd kan worden - hier gaat zo iemand naar huis en is er meestal geen geld voor zorg aan huis. Zo word je als kind niet vertrouwd gemaakt met deze uitdagingen. Maar we moeten wel werken aan de mate waarin wij ze uitdagen eens wat verder te kijken dan hun agenda met verplichtingen en hun vriendenkring.

De kinderen bijna tien jaar geleden op het strand bij Peponi

Om zoiets te ervaren in zo'n ver en vreemd land is misschien te confronterend. Of zou het vanwege de angst voor besmetting zijn? Die angst lijkt al lang op zijn retour, en dat zeker in een land waar men aldoor heeft gedaan of het niet bestond.

Ik leer hier dus ook van. Mijn voornemen is om dit volgend jaar beter te doen. Want na zo'n dag vertrekkende leerlingen op sleeptouw gehad te hebben, en de uitdrukking op hun gezicht te zien tijdens een kinderpoli of een afdelingsvisite, weet ik dat we in een vroeger stadium de drempel moeten verlagen om dit land, en deze cultuur, echt te leren kennen. Op de vooravond van hun vertrek, en een nieuwe fase in hun leven, zien ze de andere kant van deze fascinerende maatschappij die, ingevuld door hun eigen veilige ervaringen, soms iets te luchtig en ongecompliceerd overkomt.

---

*Deze nieuwsbrief is extra bijzonder want hij markeert de **10 jaar(!) mijlpaal** van ons werk voor Fidesco. We willen daarom graag een speciaal dankwoord uitspreken aan iedereen die dit voor ons mogelijk maakt.*

Allereerst de donoren, van wie er heel veel ons al deze jaren al steunen. Dan onze absoluut geweldige, sterke, liefhebbende en geduldige families Dekker en Van Zwetselaar, die veraf meeleven met de 'ups & downs'. Ook onze vrienden, (ex-)collega's en kennissen, van wie we weten dat er velen ons steunen.

Tenslotte, maar allerminst in de laatste plaats, gaat een heel groot dankwoord naar de vrijwilligers bij Stichting Fidesco: Hilde, die bij elke nieuwsbrief opnieuw met ons in spanning moet zitten of het allemaal wel op tijd af komt; Johannes en Miriam, Jan, Jan-Willem en Susanne. Dank jullie wel voor alle steun, begrip, ruimdenkendheid en geduld. Jullie doen de Stichting zó veel eer aan.

Hugo (15)

Hallo iedereen, hoe gaat het daar in Nederland? Het is geweldig hier de laatste tijd maar ook een beetje moeilijk. Ik heb namelijk afscheid moeten nemen van veel van mijn D2 vrienden (dat zijn de leuke en onvergetelijke eindexamenleerlingen die uit alle hoeken van de wereld komen) die onlangs zijn afgestudeerd. Ik heb ook mijn "examens" voor M4 moeten doen en die waren best spannend. Maar nadat ik daarmee klaar was, was het erg leuk om weer plezier te kunnen maken en me geen zorgen te hoeven maken over huiswerk en lessen.

Ik ben net op reis geweest naar het strand, waar ik erg naar uit keek. Lekker weg van school, kamperen op het strand, koraalriffen schoonmaken, en het afval dat meekomt met de branding opruimen. Ik heb de laatste tijd ook veel plezier gehad met het oefenen van bepaalde vaardigheden op de motor. Laat ik maar niet te veel uitweiden over welke vaardigheden, want dan kom ik in de problemen! Nee hoor, zo erg is het niet.

Hugo en maat Aaron voor eens op een verharde weg

Ik heb ook de kans gekregen om op een 600cc motor te rijden! Die van ons is 250cc. Het was de motor van de vader van mijn vriend en we reden naar een hash bij "The lion king rock", twee uur off-road rijden over de savanne, en 's avonds weer terug met de ondergaande zon. Het was een ongelofelijke ervaring om terug te rijden in de ondergaande zon met prachtige uitzichten om ons heen met Mount Meru aan

Outdoor pursuits op UWC EA: de examenleerlingen (waaronder onze 'pleegzoon' Ivan) bereiken de top van Kilimanjaro

onze linkerhand en Mount Kilimanjaro rechts. Met deze grote tocht hadden we de kans om meer ervaring op te doen met motorrijden in het donker, want dat is iets dat in de stad veel te gevaarlijk is met al dat onverlichte verkeer en overstekende mensen. 's Avonds is het namelijk heel erg druk want dan is het koeler buiten en komen veel gezinnen naar buiten. Naast deze kleine trip ben ik ook naar de Maji Moto warmwaterbronnen gereden op de motor. Dat was een prachtige tocht die ik ook al een keer op de fiets heb gedaan met mijn vrienden. Ik zou zeggen kom eens bij ons kijken allemaal!

Verder heb ik best een ongelooflijke ervaring gehad toen ik in maart drie keer naar Dar es Salaam moest. Twee keer was dat voor zwemtoernooien waar ik uiteindelijk tweede en derde werd in de landelijke clubkampioenschappen van Tanzania. Ik moest ook tegen 24-jarigen zwemmen, dus ik ben daar best trots op. Daarna gingen mijn moeder en ik een paspoort voor mij aanvragen in Dar es Salaam (dat is 600 kilometer ver, maar daar is de Nederlandse ambassade), en toen speelde het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken het klaar om mijn aanvraag kwijt te raken! We werden toen gevraagd om de reis (van twee dagen!) nog eens te maken, maar gelukkig besloot de ambassade dat het

redelijk was om iemand vanuit Dar es Salaam naar ons toe in Moshi te sturen om mijn vingerafdrukken opnieuw te registeren. Nu heb ik het paspoort alsnog gekregen.

En dat was net op tijd, want we gaan voor het eerst sinds lange tijd weer langs in Nederland. De meeste van ons zijn sinds 2019 niet buiten Tanzania geweest. Ik kan niet wachten om naar Nederland te gaan en al mijn broers en zussen en familie te zien, en misschien zelfs een paar van de afgestudeerde D2's die daar nu zijn voor vakantie, of omdat ze er willen gaan studeren.

Steven (12)

Lieve allemaal. Ik moet nu nadenken over dit jaar. Ik vond dat best moeilijk, al zit ik nu wel op de middelbare school, en zijn alle klassen anders, en moet ik nu wel huiswerk doen en opletten. Dat gaat niet altijd helemaal goed maar ik vind sommige vakken (ik moest dat even navragen maar wat een grappig woord is dat in het Nederlands: vakken!) gewoon best saai. Er is, denk ik, niet zo heel veel in m'n leven gebeurd.

Ik heb leuke vrienden en die wonen vlakbij. We basketballen en ik ben de kortste en de enige niet-Afrikaanse speler maar ik vind het hartstikke leuk om te doen. Ida heeft voor mij basketbalschoenen gekocht in Utrecht en daar ben ik zo zuinig mee dat ze nu nog helemaal mooi wit zijn.

Ik ben ook wel geobsedeerd door drones (die heb ik niet maar wel mee gespeeld, mijn grote broer Marek heeft er eentje) en Rubik's kubus-

sen (daarvan heb ik er drie, en mijn vrienden en ik lenen ze van elkaar. Ik heb nu een 40 seconden snelste tijd met een Rubik's kubus.

Ik ben trouwens ook heel erg opgewonden omdat we deze zomer naar Nederland gaan!!! De laatste keer was in 2019. Ik vind opstijgen wel eng maar dan moet iemand gewoon even naast me zitten. Ik hoop dat dat kan.

Vicky (11)

Hallo mijn naam is Vicky. Ik wilde met je praten over wat ik echt leuk vind op school en wat ik heb gedaan. Ik ga bijna naar de middelbare school, en die begint in dit land een jaar eerder dan in Nederland (ik ben net 11 jaar geworden). Ik vind het heel erg leuk want op

de middelbare school hoef je geen school-uniform meer aan en moet je van klaslokaal naar klaslokaal lopen met al je spullen. Ik wil heel graag een kluisje op school want dat is cool, maar mama zegt ‘nee’ want ik woon zo dichtbij. Daar ben ik het niet mee eens.

Vicky's afscheid van de lagere school is ook afscheid van Brownies – zoals dat hoort met English tea en cookies

Verder was ik de langst zittende Brownie (girl scout, padvinder) van de school met de meeste badges op mijn sjerp. Toen ik mijn laatste middag op school had, was er een klein feestje voor me!

Met Pasen gingen we naar het strand en zouden we op een boot gaan. Maar helaas was het te regenachtig. De eerste nacht regende het zo hard dat Steven en ik, want we sliepen op het dak van de auto, bijna uit de tent stroomden. We hebben toen midden in de nacht een paar matrasjes op elkaar gestapeld en hebben daarop gelegen tot het licht werd. Alles was nat en het bleef de hele dag door regenen. We hebben toen maar een huisje genomen en we bleven nog twee dagen en toen was het heel erg leuk.

Ik vond het ook leuk toen we vorige week naar Lake Eyasi gingen, want toen zag ik een heel erg schattige puppy genaamd Bochoo. Bochoo betekent ‘kom!’ in Hadzane, de taal van de Hadzabe, een volk dat nog steeds in hutjes leeft die ze zelf bouwen en dan weer afbreken. Ze jagen op stekelvarkens en graven wortels uit die ze opeten. Als ze in bomen klimmen om honing te zoeken draaien ze een hele grote peuk, en die steken ze aan om de bijen mee uit te roken. Die honing hadden we gekocht en toen vergeten, het was wel 2 kilo! Bedankt allemaal, van Vicky!

Marco

Als ik dit schrijf loopt de kortste dag van het jaar op onze helft van de wereldbol net ten einde. Niet dat die veel korter is dan de andere dagen - de zon komt hier steevast rond half zeven op, en gaat ‘s avonds om dezelfde tijd weer onder. Wel is het merkbaar midwinter en ben ik blij met de geitenwollen sokken en dikke trui waarin ik aan mijn bureau zit. Mijn collega’s dragen daarover nog jassen die niet zouden misstaan op een skipiste. Het is 21 graden, en ik verbaas me erover hoe in tien jaar in de tropen je innerlijke thermostaat zich zodanig aanpast dat je het koud hebt bij temperaturen die je voorheen “lekker warm” zou noemen, en die aanleiding waren om korte broek en T-shirt uit de kast te halen. Kennelijk zijn het “warm” of “koud” hebben niet zo absoluut, maar meer bepaald door het bereik waar je aan gewend bent. En ik bedenk me hoe dit breder opgaat: in deze tien jaar is voor ons ook veranderd wat “arm” en “rijk” betekenen, of “ziek” en “gezond”. Zonder dat zou het leven hier ondraaglijk zijn geweest.

Vicky en vriendinnetje Ciara na de viering van Holi (het oude hindoe festival van lente en kleuren) op school

Ik besteed iedere week wat vrije tijd om een straatkinderenorganisatie in Moshi te helpen om een kindvolgsysteem op te zetten. Eén aanleiding voor dit systeem is om met harde cijfers aan donoren en overheid te kunnen laten zien hoeveel effect de organisatie heeft: hoeveel kinderen zijn van de straat gehaald, hoeveel zijn uitgeplaatst of bij hun ouders teruggekomen, hoeveel hebben hun school afgemaakt? Heel terechte vragen: als gever wil je zien wat er met je geld is bereikt.

Voor ons voelt het wat ongemakkelijk om wat we in de afgelopen tien jaar bereikt hebben in cijfers uit te drukken, al had ik het daar vorige week wel over met mijn collega. De aanleiding was dat we de eerste data analyseerden die van de nieuwe sequencer kwam, en bedachten dat we tussen 2014 en 2017 drie jaar deden over de eerste 500 samples (van bacteriële infecties uit KCMC), terwijl we die nu in drie weken doen, met nog 3000 op stapel voor de komende twee maanden. Bovendien komen de samples nu vanuit heel Tanzania en zelfs uit buurlanden. Nog belangrijker als het gaat om toekomstvastheid is dat we gegroeid zijn naar een team met 2 PhD studenten, 4 MSc studenten, en een wisselende groep stagiairs en fellows. Ik heb eindelijk het gevoel dat ik mezelf overbodig kan gaan maken.

Wat het kwantificeren van Mariekes 'wapenfeiten' betreft: we hebben het daar één keer over gehad. Na zo'n dag dat Marieke afgedraaid thuiskwam na weer eens meer dan honderd patiënten op een rij, vroeg ik haar om in te schatten hoeveel levens ze gered had sinds we in 2012 hier kwamen. Ik herinner me niet of we tot een getal kwamen, maar de vraag is eigenlijk ook te banaal. Een betere vraag is misschien: in hoeveel mensenlevens heb je een betekenisvol verschil gemaakt, een verzachting van het lijden, een verbetering van de kwaliteit van leven? Die rekensom heeft in mijn ogen niet eens een antwoord meer nodig.

4 juli 2012, het laatste stukje van de 27 uur durende reis naar Moshi: op vliegveld Nairobi voor de vlucht naar Kilimanjaro. Wie had toen gedacht dat dit voor tien jaar zou zijn? Vlnr: Doris (7), Steven (2), Ida (10), Willem (8), Hugo (5), en Vicky (1) op de arm van Marieke.

FIDESCO

Waarom sturen wij jullie deze nieuwsbrief?
Natuurlijk om jullie op de hoogte te houden van onze activiteiten!
Met tien jaar ervaring hebben we het bewijs dat we dit
zonder jullie financiële steun NOOIT hadden kunnen waarmaken.

Dankzij jullie giften aan FIDESCO kunnen wij dit blijven doen.
Een donatie o.v.v. "Tanzania" komt ons project regelrecht ten goede.
Er blijft niets aan de strijkstok hangen, behalve de kosten voor de
postzegel op deze nieuwsbrief!

FIDESCO is een internationale katholieke NGO (niet-gouvernementele organisatie) die zich al meer dan 30 jaar succesvol richt op kleinschalige uitzendingen.
FIDESCO zendt vrijwilligers uit om hun professionele kwaliteiten in te zetten voor mensen die het echt nodig hebben. De uitzendingen duren twee jaar. Je krijgt tevoren een training en wordt tijdens de uitzending begeleid vanuit Europa.
Voor informatie bel 0852-731732 of stuur een e-mail naar info@fidesco.nl

FIDESCO is een ANBI. Donaties zijn fiscaal aftrekbaar.

LET OP!
FIDESCO verduurzaamt.
Wilt u in de toekomst ons nieuws blijven ontvangen, geef dan uw emailadres door op info@fidesco.nl

Bijdragen kan op deze drie manieren

1. Een storting op rekening NL53 ABNA 0566 0142 97 van Stichting FIDESCO Nederland in Venlo o.v.v. "Tanzania"
2. Betaling via Tikkie op *www.fidesco.nl*
3. Machtiging via de bijgesloten antwoordcoupon

Als tegenprestatie houden wij een blog bij op www.zwets.com, en ontvang jij periodiek deze nieuwsbrief. De nieuwsbrieven die we sinds onze aankomst hebben geschreven, zijn ook op onze site te vinden.

FIDESCO